

Afgræsningsrug

af Sophie Tandrup Madsen

Afgræsningsrug med udlæg kan erstatte tørkeramt græsudlæg med flere fordele:

- Høj ædelyst gennem sæsonen med den rette styring.
- Højt udbytte og stabilitet på trods af tørke.

Kløvergræs til afgræsning udgør en vigtig del af sædskiftet hos alle økologiske mælkeproducenter. I 2018 har vi været voldsomt udfordret af tørken. De græsudlæg, der nåede at spire før tørken for alvor kom, er mange steder gået til. Her kan afgræsningsrug som dækafgrøde for et nyt udlæg være en god plan B. Væksten er tidlig, foderkvaliteten og proteinindhold er højt.

Billede 1. Afgræsningsrug med udlæg d. 18. maj klar til 1. afgræsning.

Tidlig vækst og højt udbytte

Rugen sås i det tidlige forår, så snart jorden er tjenlig. Jo tidligere såning, jo før kan køerne begynde afgræsning af rugen. Ved såning i slutningen af marts, vil rugen være klar til afgræsning allerede i slutningen af maj. Som tommelfingerregel kan man regne med godt 8 uger fra såning til 1. afgræsning. Etableringen sker bedst ved såning i 3 cm dybde, med en efterfølgende tromling, så der sikres en fast bund til såning af udlægget i rugen. Er såbeddet ikke tilstrækkelig fast, anbefales en afsluttende tromling efter såning af udlægget, så der skabes en god jordkontakt.

I løbet af en sæson leverer en afgræsningsrug med udlæg omkring 5000 FE pr. ha. Den kraftige og hurtige vækst kræver, at afgrøden er forsynet med tilstrækkelig gødning. Med kløvergræs som forfrugt, anbefales 25 tons kvæggylle/ha. Med korn som forfrugt op til 45 tons kvæggylle/ha

Udsæd og spireprocent

Alle sorter af vinterrug kan anvendes til afgræsningsrug. Vigtigt er det at undersøge spireevnen, da den kan være nedsat efter kornet har ligget en vinter på lager. Der tilstræbes en plantebestand på 180 planter pr. m², og det vil betyde en udsædsmængde på omkring 90 kg/ha ved normal god spireevne.

Afgræsning af vinterrug

Rugen skal afgræsses 1. gang, når den har en højde på 10-15 cm. Første afgræsning skal være kortvarig af hensyn til genvækst og yderligere buskning. Den skal have ro, indtil den igen har en højde på 10-15 cm. Senere vil den være mere modstandsdygtig og kan græsses helt ned til 3 cm.

Billede 2. Afgræsningsrug afgræsset to gange d. 17. juni.

Den bør af hensyn til kvaliteten ikke blive højere end 15 cm høj og afgræsses med max. 5 dages mellemrum, når den er i god vækst. Bliver den for høj, forringes kvaliteten af både svampeangreb og begyndende skridning. Det giver et væsentligt lavere foderoptag med lav fordøjelighed. Afpudsning skal ske efter vurdering, gerne før vragepletter når at skride, og rugen bliver så kraftig at den trykker udlægget. Rugen har et højt proteinindhold, og med den rette styring er køernes ædelyst høj i denne afgrøde hele sæsonen.

Afgræsningsrug en fordel i tørre år

Hvor fordampningen fra en etableret kløvergræsmark er stor allerede tidligt i vækstperioden, er der ikke nær så stor fordampning fra en nysået kornmark. Det kommer afgræsningsrugen til gode i en tør forsommer, og der går længere tid før en afgræsningsrug bliver påvirket af tørke. Afgræsning kan således holdes i gang i længere tid, når man har afgræsningsrug i sædskiftet.